

TELEGRAFUL ROMÂNUL.

Nr. 54. ANUL XVIII.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: joi și duminică. — Prenunțarea se face în Sabin la expediția foiei pe afară la c. r. poste, cu bani gata prin scrisori francate, adresate către expediția. Pretul prenumerației pentru Sabin este pe an 7 fl. v. a. iar pe o jumătate de an 3 fl. 50. Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pen-

ru provinciile din Monarchia pe un an 8 fl. era pe o jumătate de an 4 fl. v. a. Pentru princip și țări străine pe un an 12 fl. 1/2, pe o jumătate de an 6 fl. v. a.

Inserțiile se plătesc pentru în viață cu 7 cr. și pentru a doua oară cu 8 cr. și pentru a treia repetiție cu 3 cr. v. a.

Sabin, în 9/21 Iuliu 1870.

Publicațiune.

Nr. scol. 40 (z 1870).

Înaltul ministeriu reg. ung. de cultu și instrucțiune prin hârlia sa din 18 Iuliu 1870 Num. 12821 aduce la cunoștința consistoriului nostru arhiepiscopesc, ca s'au deschis cursuri de prelegeri din studiile agronomice în Debrecina din 1 Augustu până în Septembrie, în Keszthely din 8 Augustu până în 3 Septembrie și în fine în Altemburg din 28 Augustu până în 25 Septembrie și recuira totu deodată pre acestu consistoriu a recomandat pre unii din invetiatorii noștri, carii aru dori a se însinua și a luă parte la vr'unul din aceste cursuri, pre lângă emolumentulu de a fi ajutat din partea statulu cu 60 fl. v. a., ce suntu de primitu dela direcțiunea respectivor institute, restringându-se numărulu celor carii potu fi primiți din Ungari'a și Ardélu în fiecare institutu la 24 individi, ieru pre alti, cari pre speșele proprii aru dori a ia parte la aceste prelegeri, însinuându-se cu două săptămâni mai înainte de începutulu prelegerilor la direcțiunea institutulu. Cuprinsulu acestei înalte harthie ministeriale se aduce la cunoștința tuturor invetiatorilor din școlile noastre populare și capitale gr. or. cu aceea, ca doritorii de a luă parte la aceste prelegeri pre lângă ajutorirea amintita mai susu sa se însine în celu mai scurtu tempu la acestu consistoriu, aratându totu deodată, la care din amintitele institute, aru voi a fi recomandați.

Sabin din ședința consistoriului nostru scolastic arhiepiscopesc ținută în 1 Iuliu 1870.

Dr. Ilariu Puscariu.
secret. cons. archiep.

Publicațiune.

Nr. cons. scol. 51 1870

Amesuratu § 122 punctulu 7 și 8 din Statutul organicu alu bisericei noastre române ortodoxe din Ardélu și Ungari'a, sancționatu de Majestatea Sa regele apostolicu au alesu consistoriulu scolasticu în ședința sa de astăzi o comisiune de 3 membrii în persoanele dloru asesori consistoriali: Zachari'a Boiu, Nic. Cristea și Dr. Ilariu Puscariu, pentru esamenarea acelor individi, carii voru aspira la ocuparea vre-unui postu invetiatorescu în școlile noastre populare și capitale confessionale din arhidieceasa. Acesta dispozițiune se aduce la cunoștința publiculu nostru român de relegea ortodoxa resarităna spre știința și orientare.

Sabin din ședința consistoriului scolastic arhidieceșanu gr-orient. ținută în 1 Iuliu 1870.

Dr. Ilariu Puscariu.
Secret. consist. archiep.

Eveneminte politice.

Temerea noastră, ce o exprimaram în nrulu trecut, indigitându la starea bursei, s'a pré adevăritu. Pacea nu e numai ne asigurata, dara, după scirile sosite, este chiaru intreruptu.

Sa enumeramu pre scurtu evenimentele pre cătu le putem cunoșee în sirulu lor cronologicu.

Cându diceamu în nrulu trecut ca regele Prussiei a datu unu răspunsu multiamitoriu, la Ems se petrecu între regele nomitu și între ambasadorile Franciei unu lucru care a turburatu cu totulu pacea; Benedetti au cerutu asigurări despre renunțarea principelui Leopoldu dela tronulu Spaniei și imputerire de a telegrafă la Parisu, ca regele Prussiei se oblega pentru totu-de-un'a a împedecă pre principele Leopoldu și pre ori care principe prussianu de a ocupă tronulu Spaniei. Acest'a i s'a parutu regelui o pretensiune pré grea și a însărcinatu pre adjutantele sau a spune ambasado-

relui, ca în cestiunea candidaturii nu are să i mai faca (ambasadorului) nici o împartășire. Aci s'a ruptu relațiunile. Unele douăte mai adaugu ca Benedetti aru fi interpelatu pre regele pre promenada despre vointia sa ulterioara cu candidatur'a. Destulu ca însărcinarea amintita ce a facutu regele adjutantului sau că adeca sa spuna ambasadorului ca numai are nimic'a de vorbitu cu densulu în cestiunea candidaturii s'a esplicatu de o vatamare, și indata ce a sositu scirea acest'a vatameteria la Parisu a produsu o iritațiune foarte mare. Telegramelo și corespundintiele din 15 Iuliu spunu ca pre Bulevarde era o multime foarte mare de omeni, ca cantă multimea „marseillais'a" și „chant de départ" și strigă: sa traiasca imperatul! Josu cu Prussia! sa traiasca resbelulu! la Berlinu! Josu cu Bismarck! Asemenea demonstrațiuni s'au intemplat și în cartelulu latinu.

Desvoltarea crizei a luat unu cursu asiă de rapede de în aceeași di (15 Iuliu). „agentia Havas" a imprasciatu în toate partile lumii, ca regimulu francesu comunica senatului și corporiloru legiuitorie situațiunea și ca comunicațiunea acest'a se termina cu declararea de resbelu Prussiei. Declarațiunea acest'a, dice „agentia Havas", a intetit'o regele Prussiei prin o cercularia a sea către agentii prussiani pre lângă curtile străine. Cercularia acest'a constatéza întâiu vatamarea facuta ambasadorului francesu, a două denéga resignarea principelui Leopoldu de la tronulu Spaniei și a treia i da voia libera de a primi corón'a Spaniei.

Și în adevéru în aceeași di ministrulu Ollivier, cetesce în corpulu legislativu o espusetiune a consiliulu ministriloru de cuprinsulu urmatoriu:

„Domii mei! Modul cu care a-ti primitu declarațiunea dela 6 Iuliu*) ni a asiguratu, ca încuviințati politic'a noastră și ca ne putemu radimă pre concursulu Dvostre. De aceea amu începutu negociați cu puterile străine pentru că aceste sa intrevina la Prussia și sa o faca sa recunósca dreptatea gravaminelor noastre. Nu amu cerutu nimic'a dela Spania, a cărei susceptibilitate nu voiamu a o atinge; nu amu întreprinsu nimica la principele de Hohenzolern, pentru ca ilu priviamu scutitu după regele Prussiei. Ne amu feritu de a amestecă în afacerea acest'a alte obiecte. Cele mai multe dintre puteri aprobara, mai multu séu mui putinu, dreptatea reclamărilor noastre. Ministeriulu de esterne alu Prussiei ni a respunsu cu o negatiune, afirmându, ca nu are nici o cunoștința de afacerea acest'a și cabinetulu din Berlinu e cu totul străina. Ne amu îndreptatu asiă dara către regele. Acest'a a recunoscutu ca a imputeritu pre principele de Hohenzolern sa primésca candidatur'a, afirmă inse, ca e cu totul străinu de negociațiunile între principele de Hohenzolern și Spania și ca densulu nu a intervenitu că suveranu, ci că capu de familia. A concesu într'aceea ca afacerea a comunicat'o și lui Bismarck. Nu ne a multiamitu răspunsulu acest'a; nu puteamu admite deosebirea facuta între capu de familia și între suveranu. Într'aceea amu primitu dela ambasadorulu Spaniei scirea ca principele de Hohenzolern a renunțiatu. Pre cându discutamu cu Prussia despre repășirea principelui Leopoldu, amu primitu, în 12 Iuliu din o parte, din carea nici ca acceptamu împartășirea respectiva, dela ambasadorile Spaniei. Amu cerutu ca regele sa se alature lângă repășirea acest'a. i amu cerutu obligamentulu din parte-si, că la casu ca i s'aru mai oferit inca odata principelui de Hohenzolern corón'a, densulu se i oprésea primirea. Cererea noastră a fostu moderata și formulata în termeni moderati. Amu scrisu lui Benedetti sa faca a se întielege, ca n'avemu nici o cugetare rezervata

nici căutamu vre-unu pretestu. Regele a refusat'o de a se oblega.

Regele a declaratu lui Benedetti, ca pentru casulu acest'a și pentru alte voiesco a și peștră dreptulu de a consultă împregiurările. Cu toate acestea fiindu ca doriamu pacea nu amu intreruptu negociațiunile. De aceea surprinderea fū mare cându amu aflata eri, ca regele Prussiei a refusat'o de a primi pre ambasadorile francesu și cabinetulu din Berlinu a împartășitu intemplarea acest'a cabineteloru străine în modu oficialu. Totu atunci amu aflatu ca ambasadorulu prussianu a fostu însărcinatu a plecă cu concediu. Amu aflatu și de armările Prussiei. Între împregiurări de aceste a nu se pregati aru însemnă atăra, cătu a-si vită de demnitatea sa și a fi ne precautu. Ne amu pregatitu, a purtă resbelulu ce ni se ofera, lasându fia-cărui partea sa de responsabilitate. (Aplaudări entusiastice). De eri amu chiamatu reservele și vomu luă mesuri cari se garanteze interesele, securitate și onóra Franciei" (Aplaudări îndelungite).

Dela acest'a intemplare memorabile încóce aflamu de pregatiri mari și facute cu cea mare graba de ambe părțile. Scirile până la 17 Iuliu ne spunu ca în Prussia și Germania toti barbatii conserisi la trupele de linia și garde, reserve suntu chiamati sub arme; trenurile de transporturi private de mărfuri și alte poveri suntu sistate. Din Parisu se scrie ca drumurile de feru ce ducu spre resaritu și média nópte suntu ocupate numai cu transportulu de trupe și provianturi pentru trupe. În 16 l. c. au plecatu 1200 vagone cu pâne și faina; asemenea trenuri numeroșe cu trupe. Din Algeri'a a sositu celu dintăiu transportu de soldati.

Scirile despre trecerea prussianiloru pre pamentu francesu se demintescu; totu asiă și cele despre o ciocnire între anteposturi.

Despre francesi se dicea ca au trecut Renulu și se afla deja în Stuttgart. Scirea acest'a pare a purcede din alt'a, după carea se dice ca francesii voru sa se arunce asupra Frankfurtulu că sa împedecă împrenarea trupelor din Germania de média di cu cele de média nópte și asiă contingențulu trupelor din sudu sa devina ilusoriu.

Pap'a a castigatu infalibilitatea cu majoritatea voturiloru, avendu contr'a ei numai 223 voturi.

Diariile străine spunu ca în Bucuresci de vre-o trei dilo iera este criza ministeriala. — Ședința fu prelungita până eri.

Diet'a Ungariei.

În ședința din 5 Iuliu a casei reprezentantiloru suscepe după finirea formaliloru desbaterea despre proiectulu de lege municipale Ged. T a n a r k y. De-si densulu scie prea bine ca obiectulu e deja de ajunsu ventilatu totu-si și țiene do datoriintia, a-si da parerea sea asupra lui, căci în decursulu desbateriloru se ivira unele pareri scalceate din care cauza voiesce a face în contra acelor'a unele observațiuni.

Vorbitoriulu a observatu patru partite, care au luat pozițiune ostia contr'a acestuiu proiectu de lege. Aceste partite suntu: Deputatii nationalitățiloru, teoreticii, dogmaticii și barbatii de parlită. Vorbitoriulu voiesce a caracterisă în scurtu punctulu de mâncare alu acestor partite și în fine alu seu. Partia prima, a cărei reprezentante e M o c i o n i, se ascunde după teorii, căci are unu scopu ore care, inse nu se încumettesce alu mărturisă. Program'a acestor barbatii e până acum o cuvertă închisa, care contine o poliția mare, pre care Ungari'a sa o plătesca cu integritatea ei. Ungari'a nu va plăti nici cându aceea poliția; căci oratorele nu se provóca nici la trecutu nici la istoria, ci singuru la fapte. Acestea anuncia puternice, ca Un-

*) Vedi „Tel. Rom." nr. 52 Ev. politice.

